

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2019 în cauza penală, în privința lui

*Cechina Cătălina XXXXX, născută la XXXXX,
originară din XXXXX, domiciliată în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 28.09.2018 până la 06.11.2018;

Instanța de apel de la 30.11.2018 până la 13.02.2019;

Instanța de recurs de la 22.04.2019 până la 26.06.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 noiembrie 2018, în privința lui Cătălina Cechina a fost încetat procesul penal de învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal.

S-a dispus încasarea de la Cătălina Cechina în beneficiul statului cheltuielile privind efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.201803C0736 din 10 iulie 2018 în suma de 4 468 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Cătălina Cechina primind la 06 aprilie 2018 la domiciliul ei din XXXXX de la fina sa de cununie Nicoleta Gamaniuc, pe fiica minoră a acesteia Cătălina Gamaniuc, născută la XXXXX, pentru îngrijire, în jurul orei 16.00, a lăsat-o cu bună știință fără supraveghere pe minoră în una din odăile casei să se joace împreună cu copiii săi cu vârsta de 7 și 3 ani, fără a întreprinde măsurile necesare în vederea asigurării securității minorilor, știind cu certitudine că în odaia dată sunt obiecte și mobilier ce poate fi mișcat din loc sau poate să cadă, fără a-și da seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și fără a prevedea posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă, iar ca rezultat în urma atingerii și pierderii echilibrului, peste minora Cătălina Gamaniuc a căzut un televizor de model Panasonic, ultima fiind internată în

IMSP SR Glodeni cu diagnoza comoție, ulterior fiind transportată la IMSP Institutul mamei și Copilului, din mun. Chișinău str. Burebista 93, unde la 10 aprilie 2018, ora 20.30 aceasta a decedat.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.201803C0736 din 10 iulie 2018, moartea acesteia a survenit la 10 aprilie 2018, ora 20.30, în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise manifestat prin excoriații pe cap, otorogie, hemoragii pericraniene, de culoare roș închisă, fractura bolții și bazei craniului, fractura înfundată perieto-temporal pe dreapta, hematom subdural parietal pe dreapta cca.20 ml. hemoragie subarahnoidiană difuze, edem cerebral, ce se confirmă prin datele necropsiei și adevărate prin datele de laborator histologice. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat traumă cranio-cerebrale deschise, manifestată prin excoriații pe cap, otorogie, hemoragii pericraniene, de culoare roș-închisă, fractura bolții și bazei craniului, fractura înfundată perieto-temporal pe dreapta, hematom subdural parietal pe dreapta cca. 20 ml. hemoragie subarahnoidiană difuze, edem cerebral, care au fost produse prin acțiunea traumatică cu corp dur contondent, sau la lovirea de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, are legătură cauzală cu survenirea decesului, prezintă pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

Prin acțiunile sale, Cătălina Cechina a comis infracțiunea prevăzută de art. 149 alin. (1) Cod penal - *lipsirea de viață din imprudență*.

2.1. Cătălina Cechina la începutul cercetării judecătorești a depus în conformitate cu art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, prin înscris autentic o cerere, prin care a declarat că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii, prin care a o recunoaște vinovată pe Cătălina Cechina de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi, cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, în temeiul art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei date pe o perioadă de probațiune de 1 an, în rest a lăsa sentința fără modificări.

În motivarea apelului declarat, procurorul a menționat că sentința este una ilegală și neîntemeiată, adoptată ca rezultat al unei aprecieri eronate a dispozițiilor legale.

Astfel, procurorul a indicat că, instanța de fond eronat a apreciat prevederile art. 109 Cod penal și a admis împăcarea părților, or, la caz, cererea de solicitare a încetării procesului penal în privința lui Cătălina Cechina a fost înaintată nu de partea vătămată, ci de către succesorul părții vătămate Natalia Gamaniuc și reprezentantul legal al succesorului părții vătămate Victor Grijuc, fapt ce intră în contradicție cu prevederile art. 109 alin. (2) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința parțial din oficiu și pronunțată o nouă decizie după cum urmează:

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Cătălina Cechina în beneficiul statului cheltuielilor judiciare în mărime de 4 468 lei, se respinge ca fiind neîntemeiată.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a găsit-o vinovată pe inculpată de comiterea infracțiunii imputate și a încetat procesul în privința acesteia din motiv că părțile s-au împăcat.

Astfel, instanța de fond corect în temeiul art. 109 Cod penal, a conchis asupra încetării procesului penal, în legătură cu împăcarea părților, or, potrivit art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II-VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

În speță, sancțiunea art. 149 alin. (1) Cod penal, prevede închisoare de până la 3 ani, iar conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea dată este considerată o infracțiune mai puțin gravă, concluzionând just că în cazul dat, legea penală admite împăcarea părților.

Mai mult ca atât, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 06 noiembrie 2018, procurorul prezent în ședința de judecată, a declarat că impedimente pentru încetarea procesului penal în urma împăcării inculpatului cu succesorul părții vătămate nu sunt, exprimându-și acordul asupra cererii de încetare a procesului penal înaintată atât de către succesorul părții vătămate, cât și de către inculpat.

Instanța de apel a respins argumentele invocate de către procuror cu referire la prevederile art. 109 alin. (2) Cod penal, precum că în speță succesorul părții vătămate Nicoleta Gamaniuc nu avea împuterniciri de a se împăca cu inculpata, or, prevederile

normelor la care face referire procurorul în motivarea apelului nu sunt aplicabile speței date.

În această ordine de idei, instanța de apel a indicat că în conformitate cu art. 81 alin. (1), (2), (3), (4), (5) și (6) Cod de procedură penală, în procesul penal, succesori al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința. Succesor al părții vătămate sau al părții civile nu poate fi recunoscută ruda ei apropiată căreia i se incumbă cauzarea de prejudiciu material, fizic sau moral părții vătămate. Recunoașterea rudei apropiate ca succesori al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege succesori îi revine procurorului sau instanței de judecată. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeiuri suficiente pentru recunoașterea persoanei ca succesori al părții vătămate sau al părții civile, hotărârea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeiuri. În cazul în care, după recunoașterea persoanei ca succesori al părții vătămate sau al părții civile, se constată lipsa temeiurilor de a o menține în această calitate, procurorul sau instanța, prin hotărâre motivată, încetează participarea acesteia la proces în calitatea de succesori al părții vătămate sau al părții civile. Ruda apropiată a părții vătămate sau a părții civile recunoscută succesori al acesteia este în drept să renunțe la împuterniciri în orice moment al desfășurării procesului penal. Succesorul părții vătămate sau al părții civile participă la procesul penal în locul părții vătămate sau părții civile. Succesorul părții vătămate sau al părții civile poate fi citat și audiat în calitate de martor. Succesorul părții vătămate sau al părții civile are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul Cod.

Totodată, instanța de apel a subliniat că, instanța de fond eronat a conchis asupra necesității încasării din contul inculpatei Cătălina Cechina în folosul statului cheltuielile de judecată în sumă de 4 468 lei, ce constituie cheltuielile privind efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.201803C0736 din 10 iulie 2018, deoarece potrivit practicii judiciare constante în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea procuror, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatei.

Mai mult, instanța de apel a menționat faptul că instanța de fond nu și-a motivat soluția de încasare de la inculpata Cătălina Cechina a în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare pe cauză suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare.

În dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Astfel, Colegiul menționează că, în cazurile dispunerii expertizei de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

În speță, din materialele cauzei, instanța de apel a reținut că, în scopul stabilirii adevărului în cauză, în faza de urmărire penală au fost efectuate acțiunile procesuale, care au atras după sine cheltuielile judiciare, și anume raportul de expertiză judiciară nr.201803C0736 din 10 iulie 2018 în sumă de 4 468 lei, cheltuielile suportate în vederea demonstrării vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, și astfel reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din contul bugetului de stat, dar nu puse în sarcina inculpatului.

Instanța de apel a indicat și prevederile alin. (1) și (2) din art.227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: *5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.*

În acest context, instanța de apel a stabilit că, circumstanțele speței au dictat necesitatea examinării medicale a părții vătămate și constatarea leziunilor corporale și gradul gravității lor, inclusiv cauza survenirii decesului acestuia.

Astfel, instanța a constatat că, organul de urmărire penală era obligat prin lege să ordoneze examinarea medicală de constatare a leziunilor corporale și gradul gravității acestora la partea vătămată în urma acțiunilor ilegale ale inculpatei, or, efectuarea examinării medico-legale date a fost dispusă în vederea demonstrării vinovăției acesteia în comiterea infracțiunii incriminate, fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării de stat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială deciziei instanței de apel, în partea stabilirii cheltuielilor de judecată, cu menținerea sentinței în această parte.

În motivarea cererii de recurs, procurorul susține că instanța de apel eronat a respins ca fiind nefondată solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpată în contul statului suma de 4 468 lei, or, instanțele de apel au omis să ia în calcul

prevederile legale în vigoare la momentul efectuării urmăririi penale și judecării cauzei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror, respectiv în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Instanța de recurs remarcă că, examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpată în bugetul statului a cheltuielilor judiciare sumă de 4 468 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de apel și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație

penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din Convenția europeană cu privire la drepturile omului, impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 4 468 lei, cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.201803C0736 din 10 iulie 2018.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiurile indicate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții

de Apel Bălți din 13 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Cechina Cătălina XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *26 iulie 2019*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan